

Cercis (Zmarlika)

čeleď: Fabaceae

Roste v Severní Americe, Asii a středozeří v podobě opadavého stromu nebo keře. Palisty jsou drobné, opadavé a vejčité. Listy jsou střídavé, jednoduché, srdčité s dlanitou žilnatinou. Kvetou růžovými až růžovofialovými 5tičetnými oboupohlavnými květy ve svazečcích (i hroznech), mohou využívat kauliflorii (přímo na loňských a starších větvích) a to před olistěním nebo souběžně, listeny jsou šupinovité, listeny drobné anebo zcela chybí, kalich je drobný, zvonkovitý, asymetricky 5tízubý, zuby jsou široce 3úhlé, koruna motýlkovitá z nestejných plátků, horní 3 jsou menší a mají 10 tyčinek. Plodem je plochý pukavý nebo nepoukavý stopkatý lusk obsahující 4 - 7 zploštělých eliptických semen. Nejznámějším druhem je *C. canadensis*.

Vyhovuje jí hluboká lehká vlhká půda bohatá na živiny.

Množí se semeny.

Cercis canadensis (Zmarlika kanadská)

synonyma: *C. canadensis* f. *alba*, *C. canadensis* f. *glabrifolia*, *C. canadensis* var. *typica*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maryland, Massachusetts, Michigan, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Severní Karolína, SV Mexiko, Tennessee, Texas, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste na východě Severní Ameriky v podobě nízkého větveného vícekmenného stromu nebo velkého keře (obvykle širšího než vyššího) s rozkladitou korunou. Dorůstá výšky i šířky (4 -) 6 - 8 (i 16)m. Borka je tmavěhnědá až šedohnědá, šupinatě rozpukaná. Větve jsou křivolaké. Dřevo je tvrdé a těžké. Listy jsou střídavé, srdčité okrouhlé až vejčité, zašpičatělé, lesklé, v mládí bronzové, později zelené, na podzim žluté, dlouhé 3 - 15cm, báze je mělce široce srdčitá až uťatá a spodní strana může být mírně ochlupená. Kvetou růžovými až růžovobílými či růžovofialovými květy v (2 -) 3 - 6 (i 8)mičetných svazečcích a to jak na větvích, tak i na kmenech, mají velikost 1 - 1,2cm a stopka má délku 0,8 - 2,5cm. Plodem je 4 - 6 (i 8)cm dlouhý a 1,2cm široký nafialovělý zploštělý lusk obsahující 6 - 12 semen. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Ace of Hearts' - kompaktnější, jemnější; v 10ti letech výška 3,6m, šířka 3,3m; přírůstky kratší; květy ve svazečcích na větvích, menší, koruna růžová, kalich tmavě růžovofialový, stopky kratší
- 'Alba' - květy bílé
- 'Alley Cat' - listy bíle pruhované a tečkované, v mládí měďnaté až narůžovělé
- 'Appalachia' - květy červené až růžovočervené
- 'Apalachian Red' - listy srdčité; květy ve svazečcích, růžovofialové až červené
- 'Bartlett King' - květy růžové, ale nevytváří plody
- 'Burgundy Hearts'/'Greswan' - listy dlouho červenorůžovofialové, po delší dobu než 'Forest Pansy'
- 'Carolina Sweetheart' - listy v mládí růžové, později hnědozelené až zelené s bílým okrajem
- 'Columbus' - odolnější
- 'Cotton Candy'/'John Sjo' - výška do 6m, šířka 9m; listy zelené; květy světlorůžové s růžovofialovým proužkováním, kalich tmavě růžový
- 'Double Flame'/'Flame Plena' - květy růžovofialové, plnokvěté
- 'Dwarf Pink' - v 15ti letech výška 1,8m, šířka 1,2m; květy růžové
- 'Dwarf White' - kompaktní habitus; výška 2,4 - 3m; květy bohaté, bílé
- 'Flame'/'Flore Pleno' - strnule vzpřímený habitus; květy růžové, větší, až 20 korunních lístků

- 'Floating Clouds' - listy bílé a zeleně kropenaté, odolné na slunce
- 'Forest Pansy' - listy tmavě růžovofialové, později zelenající; květy růžové
- f. glabrifolia - listy holé
- 'Heart's Of Gold'/'Roethgold' - listy červené, na slunci později žluté; květy drobné, růžovofialové
- 'Joy's Pride'/'Morton' - listy tmavězelené; květy tmavě růžovofialové; lusky v zimě tmavě červenorůžovofialové
- 'Lavender Twist'/'Corey Weeping'/'Covey'/'Fantasy Falls' - převislý až deštníkovitý habitus; výška 1,5 - 1,8m, šířka 1,8 - 2,4m; květy červenorůžové
- 'Little Woody' - výška 1,8 - 3m; listy tmavězelené, tlustější
- 'LSS Dwarf Pink' - kompaktní zakrslý habitus; v 15ti letech výška 1,8m, šířka 1,2m; květy růžové; pomalý růst
- 'Luscious Lavender'/'Luclavzam' - výška i šířka 6 -9m; listy 1/2 velikosti, srdčité, tlusté, lesklé, zelené; květy tmavě růžovofialové
- 'Merlot' - 1/2vzpřímený hustý habitus; listy lesklé, růžovofialové, menší, tlustější
- subsp. mexicana - listy menší, lesklejší, zvlněné
- 'Northland' - odolnější na mráz
- 'Oklahoma' - listy tmavězelené, lesklé, v mládí načervenalé, mírně zvlněné; květy růžové až červenorůžovofialové
- var. orbiculata - listy kulatě ledvinité, tupé až vykrojené, průměru 2 - 10cm, od řapíku dlanitě 5 - 7mižilné; květy mají 0,5 - 1,4cm stopku; plody dlouhé 4,5 - 8cm, široké 1,2 - 1,7cm a křídlo široké 1,5 - 2,5mm
- 'Pauline Lily' - květy bohaté, bílé a narůžovělé, kalich růžovofialový
- 'Pendula' - převislý habitus
- 'Pennsylvania Pride Pink Heartbreaker'/'Pink Heartbreaker' - převislý habitus; listy v mládí červené, později tmavězelené; květy růžovofialové
- 'Pink Pom Poms' - listy lesklé, zelené, srdčité; květy plnokvěté, tmavěrůžové až růžovofialové; neplodící
- 'Pinkbud' - květy růžové
- 'Plena' - květy plnokvěté, růžové
- 'Pubescens'/var. pubescens - listy na spodní straně ochlupené
- 'Radiant Lipstick'/'Ralipzam' - vzpřímený habitus; výška 6 - 9m, šířka 5 - 8m; listy tmavězelené, srdčité; květy růžovofialové
- 'Red Force'/'Minrouge3' - listy narůžovofialovělovočervené
- 'Rosea' - květy růžové
- 'Royal White'/'Royal' - hustější habitus; listy na bázi širší; květy bílé
- 'Royalty' - výška až 8m; listy menší, tmavězelené, lesklé; květy růžové
- 'Rubeye Atkinson'/'Ruby Atkinson' - květy bohaté, světlerůžové až perleťové, kalich tmavěrůžový
- 'Ruby Falls' - převislý habitus; listy růžovofialové; květy bohaté, červenorůžovofialové
- 'Sanderson' - hustější habitus; větve v mládí růžové; listy šedozelené, za chladu narůžovělé
- 'Silver Cloud' - listy na okraji stříbrobílé a skvrnité, v mládí narůžovělé
- 'Summer's Tower' - vzpřímený vázovitý habitus; výška 6 - 7,5m, šířka 3 - 4m; květy růžovofialové
- 'Tennessee Pink' - květy růžové
- 'Texas Star' - výška do 8m; listy lesklé, tmavězelené; květy růžové
- 'Texas White' - listy lesklé; květy bílé
- var. texensis/subsp. texensis/C. nitida/C. texensis - keř (i strom), zpravidla vícekmenný; listy ledvinité, tmavězelené, lesklé, spodní strana bledší, max. mírně ochlupené, široké 5 - 7cm; květy ve svazečcích nebo malých hroznech; lusky dlouhé 5 - 10cm
- 'The Rising Sun' - listy v mládí žlutooranžové, později žluté a nakonec tmavězelené
- 'Traveller' - převislý habitus; výška do 1,8m, šířka 1,5 - 3,5m; listy lesklé, tmavězelené, v mládí načervenalé; květy růžové
- 'Vanilla Twist' - převislý habitus; květy bílé
- 'Whitewater' - převislý habitus; listy světlezelené později bílé skvrnité
- 'Wither's Pink Charm'/'Pink Charm' - květy růžové

Roste ve světlých lesích. Není náročná na půdu, vyhovuje ji vlhká dobře propustná vápenitá zem bohatá na živiny a plné slunce či polostín. Výhodná je chráněná poloha před větrem a ostrým jarním sluncem. Je mrazuvzdorná do -27 (i -34)°C. Mladé rostliny chráníme na zimu kupkou hlíny a chvojím. Při namrznutí větve odřízneme až do zdravého dřeva. Řez snáší dobře, prořezáváme ale pouze husté větve na konci zimy po ukončení mrazů.

Množí se semeny.

Cercis chinensis (Zmarlika čínská)

synonyma: *C. chinensis* f. *rosea*, *C. pauciflora*

oblasti: Střední Čína

Roste v Číně v podobě keře nebo stromu. Dorůstá výšky 2 - 15m. Borka je šedobílá. Listy jsou prakticky kulaté nebo mírně 3úhlé či srdčité, lesklé, špičaté, na okraji bíle chrupavčité, průsvitné, dlouhé do 15cm, široké 5 - 12cm, báze je srdčitá a podzimní barva je světležlutá. Květenstvím je 2 - 10tičetný svazeček vyrůstající na starých větvích a zejména na kmeni, vlastní květy mají 3 - 9mm stopku, korunu růžovofialovočervenou, červenofialovou nebo bílou, člunek má tmavě růžovofialové proužky a délku 1 - 1,3 (i 2)cm. Plodem je slámově zbarvený zploštělý podlouhlý špičatý lusk délky 4 - 8 (i 12)cm, šířky 1 - 1,6cm, křídlo je široké 1,5 - 2mm a obsahuje 2 - 6 hnědočerných lesklých podlouhlých semen délky 5 - 6mm a šířky 4mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- f. *alba* - keřovitý habitus; výška do 5m; povrch holý; květy bílé
- 'Alba' - květy bílé
- 'Arborea' - stromovitý habitus; výška 9 - 15m
- 'Avondale' - bohatě větvený keřovitý habitus; výška do 3m; listy srdčité, zelené; květy růžové až tmavěčervené, bohatší
- 'Don Egolf' - zakrslý kompaktní vázovitý habitus; výška i šířka 1,2 - 1,5m; listy tmavězelené; květy růžovofialové, bohaté; neplodící; pomalý růst
- f. *chinensis*/f. *rosea*/*C. pauciflora* - keřovitý habitus; výška do 5m; povrch holý
- 'Chongyang' - kvete na jaře i na podzim
- 'Nana' - zakrslý kompaktní habitus; výška 0,9 - 1,3m; listy velké, žilky zapuštěné
- f. *pubescens* - keřový habitus; výška 2 - 3m; mladé větve, řapíky a spodní strana listů ochlupená
- 'Spring Snow' - květy bohaté, bílé
- 'Texas White' - listy kožovité, lesklé; květy bílé

Cercis chingii

oblasti: Anhui, Guangdong, Zhejiang

Roste v Číně v podobě keře s převislými větvemi. Dorůstá výšky 2 - 6m. Borka je světlešedá, v mládí až šedobílá, ochlupená a hladká. Listy jsou vejčitékoulaté až ledvinité, prakticky kožovité, špičaté, mohou mít 5 - 8mm hrot, délka 5 - 11cm, šířka 5 - 12cm, báze srdčitá nebo uťatá, žilnatinu tvoří 5 žilek a řapíky jsou dlouhé 1,5 - 3cm. Květenstvím je svazeček vyrůstající na starých větvích, vlastní květy jsou světle růžovofialovočervené, později bělají, kalich má velikost 5,5 - 6mm a korunní lístky jsou dlouhé 1cm. Plodem je kožovitý lusk délky 7 - 8,5cm, šířky 1,3cm, zobák má délku 8mm, šířku 2mm a obsahuje 3 - 6 semen. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Gong Fen'

Cercis chuniana

synonyma: *C. likiangensis*

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky 6 - 27m při průměru kmene do 20cm. Borka je naředlá a větve jsou načervenalé. Listy jsou kosočtvercovitě vejčité, zpravidla z obou stran nasivělé, špičaté, dlouhé 5 - 9cm, široké 3 - 5cm, báze tupě 3úhlá a řapíky jsou dlouhé 0,9 - 1,3cm. Květenstvím je 7 - 15tikvětý hrozen délky 3 - 5cm, vlastní květy mají 0,8 - 1cm stopku, kalich zvonkovitý velikosti 5 - 6mm s 5ti zuby a koruna je růžová až bělavá. Plodem je růžovofialovočervený později hnědnoucí zploštělý podlouhlý lusk, má délku 6 - 9cm, šířku 1,3 - 1,7cm, křídlo je užší 1mm, má 1 - 1,5cm stopku, obsahuje 2 - 5 vejčitékulovitých hnědočerných semen délky 6mm a šířky 5mm.

Cercis gigantea

oblasti: Čína

Pochází z Číny. Vytváří mohutný habitus. Listy jsou velké.

Cercis glabra

synonyma: *C. yunnanensis*

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky 6 - 20m při průměru kmene i více než 30cm. Borka jsou šedočerná. Listy jsou srdčité až 3úhle kulovité, špičaté, prakticky kožovité, v mládí narůžovočervenofialovělé, lesklé, v paždí žilek mohou být ochlupené, dlouhé 5 - 20cm, široké 4 - 18cm, báze srdčitá (i uťatá) a řapíky jsou dlouhé 2 - 4,5cm. Květenstvím je 4 - 12tikvětý hrozen délky 0,5 - 1cm, vlastní květy mají 1 - 2,3cm stopku a korunu růžovofialovočervenou až růžovou velikosti 1,3 - 1,5cm. Plodem je růžovofialovočervený podlouhlý až téměř čárkovitý lusk délky 7 - 15cm, šířky 1,2 - 1,5cm s křídlem šířky 2 - 2,3mm obsahující 1 - 8 zploštělých prakticky kulatých semen délky 6 - 7mm a šířky 5 - 6mm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Celestial Plum' - stromovitý habitus s krátkým kmenem; květy bohaté, tmavě růžovofialové nebo růžovofialové

Cercis griffithii (Zmarlika Griffithova)

oblasti: Afganistán, Írán

Roste v jižní a centrální Asii v podobě rozkladitého keře nebo stromu se zploštělou korunou. Dorůstá výšky 1 - 10m. Borka je v mládí hnědočervená a později tmavěhnědá. Listy jsou ledvinité, zelené, na spodní straně nasivělé a báze je široce srdčitá. Kvete růžovofialovými květy ve svazečcích na 0,8 - 1,1cm stopkách a kalich je krátce cípatý. Plodem je podlouhlý kožovitý žilnatý lusk, horní šev je široce křídlatý v šířce 3 - 5mm a obsahuje několik tmavěhnědých eliptických semen délky 5 - 6,5mm.

Cercis hebecarpa

synonyma: *C. siliquastrum* var. *hebecarpa*

Cercis mexicana (Zmarlika mexická)

oblasti: Mexiko

Roste v Mexiku. Borka je tmavěhnědá a mírně lesklá. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou vejčité, mělce vykrojené, špičaté, ztlustlé, lesklé, báze je srdčitá, spodní strana světlejší, ochlupená a řapíky jsou také ochlupené. Plodem je lusk mající až 1,5cm stopku a délku 4 - 7cm.

Cercis occidentalis (Zmarlika západní)

synonyma: *C. arizonica*

oblasti: Kalifornie

Roste v USA v podobě keře (i stromu) zpravidla s více kmeny. Dorůstá výšky 1 - 5m. Listy jsou kulaté až ledvinité, širší než delší, modrozelené, zakulacené nebo otupělé, široké 2,5 - 9cm, báze je srdčitá a spodní strana světlejší. Květenstvím je 5 - 6tkvětý svazeček vyrůstající na 2letém dřevě, vlastní květy jsou růžové až růžovofialové, dlouhé 1 - 1,5cm a mají zpravidla 1 - 1,5cm stopku. Plodem je lusk délky 5 - 9cm a šířky 1,2 - 2cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Alba' - květy bílé
- 'Claremont' - květy tmavě růžovofialové, bohaté
- subsp. *nephrophylla* - Kalifornie

Cercis orbiculata

oblasti: Arizona, Kalifornie, Nevada, Utah

Cercis racemosa

oblasti: Z Čína

Roste v Číně v podobě stromu nebo keře. Dorůstá výšky 8 - 15m při průměru kmene do 27cm. Borka je tmavě šedohnědá. Větve jsou v mládí tmavěhnědé až černé a ochlupené. Listy jsou vejčitékulaté, špičaté, zelené, dlouhé 6 - 12,5cm, široké 6,5 - 10,5cm, báze je uťatá až mělce srdčitá, žilnatinu tvoří 5 hlavních žilek a řapíky jsou dlouhé 2 - 3,5cm. Květenstvím je převislý 6 - 32květý hrozen délky 2 - 11cm, vlastní květy mají velikost 1 - 1,2cm, stopku délky 0,8 - 1cm, kalich má velikost 5mm, koruna je růžovočervená a pavéza má tmavěčervené tečky. Plodem je mírně zahnutý zploštělý podlouhlý špičatý lusk délky 5 - 10cm, šířky 1,2 - 1,8cm se zobákem délky 5 - 7mm, křídlem šířky 2 - 2,5mm na 1,3 - 1,5cm stopce a obsahuje 2 - 9 zploštělých semen.

Cercis reniformis

oblasti: Nové Mexiko, Texas

Roste v USA v podobě stromu. Dorůstá výšky 6 - 12 (i 13)m. Listy jsou vejčité až ledvinité,

zakulacené nebo otupělé, zpravidla širší než dlouhé, tuhé, zelené, lesklé, mírně kožovité, široké 5 - 7,5cm a spodní strana je ochlupená. Květenstvím je převislý hrozen délky do 10cm nebo svazeček, vlastní květy jsou růžové, dlouhé 1,2cm a mají 1,2 - 1,5cm stopku. Plodem je lusk délky 5 - 10cm a šířky 1 - 1,2cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Oklahoma' - listy hustější, tuhé, lesklé, široce eliptické, dlouhé 5 - 7cm, zpravidla širší; květy růžovofialovočervené
- 'Traveler' - převislý habitus; výška i šířka 1,8m; listy srdčité, v mládí načervenalé; květy růžové

Cercis siliquastrum (Zmarlika Jidášova)

synonyma: *Siliquastrum orbicularis*

oblasti: Afganistán, Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Černé moře, Francie, Írán, Itálie, Izrael, Jordánsko, Katalánsko, Kosovo, Kréta, Libanon, Makedonie, Malá Asie (Anatolie), Pákistán, Řecko, Sicílie, Slovinsko, Srbsko, Sýrie, V Středozeří

Roste od východním středozeří a Malé Asie po Afganistán a Pákistán v podobě opadavého stromu nebo keře s nepravidelným kmenem. Dorůstá výšky i šířky (3 -) 4 - 10 (i 13)m. Borka je načervenalá, ve stáří šedorůžová, vrásčitá a rozpukaná. Větve jsou v mládí načervenalé a pružné. Listy jsou střídavé, modrozelené, kulaté až kulatě ledvinovité či obsrdčité, na vrcholu mohou být mělce vykrojené, u stopky s prohlubní, dlouhé 4 - 12 (i 13)cm, báze srdčitá, zpravidla se 7mi vějířovitými žilkami, spodní strana je světlejší. Kvete na jaře před listy v 3 - 6tičetných svazečcích na starších větvích nebo i na kmeni, barva je růžovočervená, délka (1,2 -) 1,4 - 1,5 (i 2)cm, mají 2 - 2,5cm stopku a pavéza je kratší člunku i křídla. Plodem je plochý převislý lusk délky (6 -) 7,5 - 10 (i 15)cm, šířky 1,7 - 1,8 (i 2,5)cm, podél horního švu je úzce křídlatý a obsahuje 4 - 5 vejčitékulovitých černých semen. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Afghan Deep Purple' - květy tmavě růžovofialové
- 'Alba' - listy světlezelené; květy bílé, kalich bledězelený až žlutozelený
- 'Bodnant' - nižší vzrůst; květy tmavě růžovofialové
- 'Carnea' - květy světlejší, růžovočervené
- 'Flora-Plena' - květy 1/2plné až plné
- 'Fructu-Rubra' - plody červené
- 'Penduliflora' - květy dlouze stopkaté, převislé
- 'Rubra' - květy tmavé
- 'Sinensis' - mohutnější habitus
- 'Sterilis' - nevytváří plody
- 'Variegata' - listy bílo, šedě a zeleně mramorované

Roste ve světlých lesích a podél řek. Špatně odolává našim zimám. Snáší pokles na mráz do -23°C, proto je vodné kořeny na zimu zakrýt. Vyhovují ji suché vápenité svahy. Dobře snáší řez a to i velmi výrazný.

Cercis texensis

oblasti: Texas

Pochází z Texasu, USA.

Další informace:

<http://botany.cz/cs/cercis-chinensis/>

<http://database.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=15>

<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/112997-zmarlika>

<http://www.garten.cz/a/cz/3773-cercis-siliquastrum-zmarlika-jidasova/>

<https://www.rostliny.net/>